

POMISLITE TUDI NA LIMFOM?

Limfom je rak limfatičnega sistema. Letno v Sloveniji zbolijo več kot 600 ljudi, pri čemer njegova pojavnost strmo narašča. Ocenjujemo, da se družinski zdravnik tekom svoje kariere sreča le s približno 7 bolniki z limfomom. Diagnosticiranje limfoma predstavlja precejšen izziv, saj je spekter kliničnih znakov pri limfomu zelo širok, zaradi relativno redke pojavnosti pa ima družinski zdravnik s tem malo izkušenj.

Zgodnja diagnoza, točna postavitve stadija bolezni in hiter začetek ustreznega zdravljenja pod nadzorom multidisciplinarnega tima so tesno povezani z boljšim preživetjem bolnikov.

Ta letak s specifičnimi vprašanji ob sumu na bolezen ter okvirnimi navodili za ukrepanje smo pripravili kot pomoč pri ozaveščenosti družinskih zdravnikov o limfomu kot možni diagnozi.

Ob sumu na limfom je treba bolnika nemudoma napotiti k onkologu z ustreznim strokovnim znanjem ali k hematologu.

SIMPTOMI IN ZNAKI LIMFOMA

Za limfom ni presejalnih preiskav, krvna slika je lahko popolnoma normalna. Ta kompleksna skupina povezanih, a biološko različnih bolezni ima vrsto ne-specifičnih znakov in simptomov, najpogostejši znak so povečane bezgavke (na vratu, v pazduhah, dimljah), ki jih včasih spremljajo še simptomi, kot so povišana telesna temperatura ali nočno potenje. Spekter možnih simptomov je izredno širok, odvisno od lokalizacije bolezni, nekateri bolniki pa so lahko dlje časa povsem brez znakov bolezni. V pomoč si oglejte razpredelnico na hrbtni strani.

ZAKAJ BI POSUMILI NA LIMFOM?

Četudi bolnik nima povečanih bezgavk, ima pa kombinacijo naslednjih simptomov – dlje časa nepojasnjena povišana telesna temperatura, nočno znojenje, izguba telesne teže (več kot 10%) in splošno slabo počutje – moramo pomisliti tudi na limfom, čeprav so seveda lahko vzroki tudi povsem drugi.

KLJUČNA VPRAŠANJA ZA BOLNIKA S SUMOM NA LIMFOM

- Ste opazili otekle bezgavke ali zatrdlino na vratu, pod pazduhami, v dimljah ali kjerkoli drugje v telesu?
- Ste občutili otekanje nog ali drugih delov telesa?
- Čutite bolečino v območju želodca ali prebavnega trakta; ste med jedjo siti hitreje kot ponavadi?
- Ste nenamerno izgubili telesno težo?
- Ali kašljate, ste zasopli ali čutite bolečine v prsnem košu?
- Imate glavobole, težave pri dihanju ali probleme z vidom?
- Ali imate bolečine v hrbtu, šibkost v rokah ali nogah, ali čutite kakršnokoli otopelost?
- Ali imate pogosto povišano temperaturo, se ponoči oz. med spanjem znojite?

Strokovni pregled: prof. dr. Barbara Jezeršek Novaković, dr. med.
Izdajatelj: Društvo bolnikov z limfomom
Izdajo je omogočila Roche farmacevtska družba d.o.o.

Vir: Leukaemia Foundation, Avstralija
Informacija nastala na pobudo Lymphoma Coalition

**LYMPHOMA
COALITION**

DIAGNOSTICIRANJE LIMFOMA

I. PRVI SUM NA LIMFOM

PREVLADUJOČI ZNAKI / SIMPTOMI

- Povečane, običajno neboleče bezgavke kjerkoli v telesu (zatipamo lahko tiste na vratu, pod pazduho ali v dimljah)
- Nepojasnjeno zvišana telesna temperatura
- Nočno znojenje
- Nenačrtovana izguba telesne teže

MANJ POGOSTI, VENDAR MOŽNI ZNAKI / SIMPTOMI

Pogosta utrujenost / pomanjkanje energije; gripi podobni simptomi; srbenje; trebušne bolečine; ponavljajoče infekcije; spremembe v krvni sliki (anemija, nevtropenija, trombocitopenija); bolečine v kosteh; bolečine v hrbtu; zasoplost / dolgotrajen kašelj; nevrološki simptomi

ZAČETNE PREISKAVE

- Popolna anamneza (vključujoč vročino, potenje, izgubo teže, slabo počutje)
- Fizikalni pregled (še posebej bezgavk in vranice)
- Krvne preiskave: hematološke preiskave (popolna krvna slika, diferencialna bela krvna slika, sedimentacija eritrocitov), biokemične preiskave (testi jetrne in ledvične funkcije, laktatna dehidrogenaza)
- Rentgen prsnih organov v dveh projekcijah
- Ultrazvok trebuha

DIFERENCIALNA DIAGNOSTIKA

- Infekcijska mononukleoz
- Toksoplazmoza
- Citomegalovirusna okužba
- Okužba s HIV
- Rdečke
- Virusni hepatitis
- Bolezen mačje opraskanine

II. ŠE VEDNO SUMIMO NA LIMFOM

a) OBSTOJNE LIMFADENOPATIJE

INDIKACIJE ZA NUJNO EKSCIZIJSKO BIOPSIJO TIPNO POVEČANE BEZGAVKE

- Kompresija hrbtenjače
- Perikardialna tamponada
- Obstrukcija zgornje ali spodnje vene kave
- Obstrukcija dihalnih poti
- Možne lezije v centralnem živčevju
- Obstrukcije v sečnem traktu
- Jetrna disfunkcija
- Slabo stanje pacienta

INDIKACIJE ZA BIOPSIJO TIPNO POVEČANE BEZGAVKE

- Nadključnična lokacija
- Bezgavka >2cm v premeru
- Čvrste, velike, neboleče, dobro premakljive bezgavke
- Pojavnost več tednov
- Nenormalen rentgen prsnih organov / CT
- Splošni simptomi

DIFERENCIALNE DIAGNOZE

- Timom; metastatski karcinom; tuberkuloza; sarkoidoza
- Portalna hipertenzija; infiltracija vranice z nelimfomskim tkivom; ekstramedularna hematopoeza; mieloproliferativna bolezen

NUJNA NAPOTITEV V BOLNIŠNICO

Hitro napredujoči limfomi lahko rezultirajo v akutnih nujnih stanjih, predvsem zaradi kompresije vitalnih struktur (sečevodov, sapnika, krvnih obtočil).

NADALJNJE PREISKAVE, KI JIH OPRAVI DRUŽINSKI ZDRAVNIK PRED NAPOTITVIJO NA SEKUNDARNO/TERCIARNO USTANOVO

- Testi koagulacije
- Ultrazvok obodnih bezgavk
- Tankoiželna aspiracijska biopsija povečane oz. tipljive bezgavke (priporočena preiskava)

NAPOTITEV

Bolnike z utemeljenim sumom na limfom (zlasti, če je le-ta potrjen s tankoiželno aspiracijsko biopsijo bezgavke) takoj napotite v nadaljnjo obravnavo k onkologu, ki je del multidisciplinarnega tima za zdravljenje limfoma ali hematologu.

b) SISTEMSKESKE PREZENTACIJE

- Specifično vključeni različni organi npr. povečanje mediastinuma na rentgenogramu prsnih organov
- Dolgotrajen kašelj
- Splenomegalija
- Povišana telesna temperatura ali izguba telesne teže